

Regeling Risicovolle en Voorbehouden Handelingen Erasmus MC

Marianne van de Wiel, ambtelijk secretaris Commissie

Machtigingszaken

Inhoud

- Doel Wet BIG
- Wettelijke titelbescherming – tuchtrecht
- Voorbehouden handelingen
- Zelfstandig bevoegd- niet zelfstandig bevoegd
- Opdracht
- Bekwaamheid
- Functionele zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheid Erasmus MC
- Commissie Machtigingszaken
- Inhoud regeling
- Scholing – toetsing –registratie
- Overzicht allergologische handelingen
- Vragen

Wet BIG

- Wet op de beroepen in de Individuele Gezondheidszorg.
- Ingevoerd in 1997 ter vervanging Wet op de Uitoefening van de Geneeskunst.
- Wet BIG is kaderwet.

Doel

De wet BIG wil individuele patiënten beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door zorgverleners.

- Om ondeskundig handelen tegen te gaan: invoering titelbescherming en tuchtrecht.
- Om onzorgvuldig handelen tegen te gaan: eis van bekwaamheid voor uitvoeren van voorbehouden handelingen.

Wettelijke titelbescherming

- Opening BIG-register voor 8 beroepen:
Artsen, tandartsen, verloskundigen, apothekers, verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten, fysiotherapeuten, klinisch psychologen en psychotherapeuten.
- Mogelijkheid tot specialistenregister.
- De titel mag alleen gevoerd worden door ingeschreven personen.

Tuchtrecht

- Voor genoemde 8 beroepen.
- Mogelijkheid tot (o.a.) waarschuwing, schorsing of doorhalen van naam in het beroepsregister.

Echter, iedere zorgverlener kan gestraft worden op basis strafbepalingen Wet BIG!

Voorbehouden Handelingen

13 categorieën:

- heilkundige handelingen, bijvoorbeeld chirurgische ingrepen;
- verloskundige handelingen (inclusief de pre- en postnatale zorg);
- endoscopieën (onderzoeken waarbij de arts door een soepel buisje in het lichaam kijkt);
- katheterisaties (onderzoeken waarbij een dun slangetje (katheter) in het hart, nieren of blaas wordt gebracht);
- injecties;
- puncties;
- onder narcose brengen;
- radioactieve stoffen en toestellen die ioniserende straling gebruiken;
- cardioversie (met stroomstoten door het hart een hartritmestoornis opheffen);
- defibrillatie (met een stroomstoot door het hart een hartritmestoornis opheffen);
- elektroconvulsie therapie (behandeling met stroomstoten);
- steenvergruizing (bijvoorbeeld nierstenen);
- in vitro fertilisatie (ivf, reageerbuisbevruchting).

Zelfstandige bevoegdheid

- Tot het zelfstandig uitvoeren van (alle of een aantal) voorbehouden handelingen zijn bevoegd: artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundig specialisten.
- Ook zij moeten hiertoe bekwaam zijn!

Niet zelfstandig bevoegd

- Alle andere beroepsbeoefenaren.
- Zij mogen enkel in opdracht van een zelfstandig bevoegde beroepsbeoefenaar een voorbehouden handeling uitvoeren, mits aan de regels van opdracht is voldaan.

Voorwaarden opdracht

Aan de opdracht van een zelfstandig bevoegde beroepsbeoefenaar aan een niet-zelfstandig bevoegde beroepsbeoefenaar tot het uitvoeren van een voorbehouden handeling zijn voorwaarden verbonden:

- Opdrachtgever is deskundig, kan de indicatie tot de voorbehouden handeling stellen;
- De opdrachtgever geeft zo nodig aanwijzingen en garandeert toezicht en tussenkomst;
- De opdrachtgever stelt vast dat de opdrachtnemer bekwaam is;

- De opdrachtnemer ontvangt de opdracht van een zelfstandig bevoegde;
- De opdrachtnemer handelt volgens de gegeven aanwijzingen;
- De opdrachtnemer stelt vast dat hij of zij bekwaam is.

Bekwaamheid

Of iemand bekwaam is hangt af van meerdere aspecten, zoals:

- of er ervaring is met het uitvoeren van de handeling;
- of iemand beschikt over de kennis over de handeling, de technieken, het doel, de anatomie, de risico's (contra-indicaties), voor- en nazorg en eventuele complicaties;
- of iemand de vaardigheden heeft om te beslissen, interpreteren, communiceren etc;
- of iemand de juiste attitude heeft, passend bij de beroepscode.

Bekwaamheid dient dus ruim geïnterpreteerd te worden; het is meer dan het technisch juist uitvoeren van de handeling.

Bekwaamheid wordt altijd individueel bepaald; scholing, toetsing en ervaring maken niet automatisch bekwaam.

Functionele zelfstandigheid

De verpleegkundige is voor sommige handelingen functioneel zelfstandig bevoegd:

- Categorie injecties:
 - subcutaan
 - intramusculair
 - intraveneus
 - het inbrengen van een infuus
- Categorie catheterisaties:
 - het inbrengen van een blaascatheter
 - het inbrengen van een maagsonde
 - het toedienen van geneesmiddelen via infuus, pomp, kolf of zak
- Categorie puncties:
 - venapunctie
 - hielprik bij neonaten

In bovenstaande gevallen geen garantie van toezicht en tussenkomst nodig, echter alle andere voorwaarden blijven overeind.

Verantwoordelijkheid Erasmus MC

- Correcte uitvoer voorbehouden handelingen verantwoordelijkheid opdrachtgever, opdrachtnemer en instelling.
- De Kwaliteitswet zorginstellingen (KWZ) verplicht zorginstellingen hun eigen kwaliteit te bewaken, te beheersen en te verbeteren.
- Verantwoorde zorg en een op kwaliteit gericht beleid.

Commissie Machtigingszaken

- De commissie machtigingszaken heeft tot taak om in het kader van de Wet BIG een sluitend systeem van voorbehouden en risicovolle handelingen in kaart te brengen.
- De commissie geeft daarbij aan welke voorbehouden cq. risicovolle handelingen in aanmerking komen om door hulpverleners, zijnde niet-artsen, te worden uitgevoerd.
- Daarnaast adviseert de commissie machtigingszaken inzake dispensatieregelingen per functiegroep of op individuele basis.

Inhoud regeling

Regeling Risicovolle en Voorbehouden Handelingen

- Voor niet-zelfstandig bekwame beroepsbeoefenaren.
- Per opleidingsniveau de voorbehouden & **risicovolle** handelingen waarin men zich mag bekwamen.
- Geeft opdrachtgever bepaald kader voor opdrachtstelling.
- Begrenst opdrachtnemer in uit te voeren handelingen.
- Ontslaat zowel opdrachtnemer als opdrachtgever niet van plichten m.b.t. tot de opdracht!

Risicovolle handelingen

- Zijn door het Erasmus MC toegevoegd aan voorbehouden handelingen vanwege het grote risico indien onbekwaam uitgevoerd.
- Onder zelfde voorwaarden als voorbehouden handelingen.

Inhoud regeling

Functiegebonden lijsten voor:

- verpleegkundigen - verzorgenden
- anesthesiemedewerkers - operatie-assistenten
- fysiotherapeuten – handtherapeuten
- gipsverbandmeester
- (poli) kliniekassistent
- medisch assisterend technicus
- pedagogisch medewerker
- Allergologische handelingen (door doktersassistenten/verpleegkundigen)
- Klinisch perfusionist
- Mondhygiënist
- Longfunctie-analist

Scholing – toetsing – registratie

- Op afdelingsniveau moet worden gekeken welke voorbehouden en risicovolle handelingen worden uitgevoerd.
- Handelingen moeten vallen binnen de Regeling Risicovolle en Voorbehouden Handelingen.
- Voor de op de afdeling uitgevoerde handelingen zal een systeem moeten worden opgesteld van het bekwaam maken en houden van de niet-zelfstandig bevoegde medewerkers.
- Systeem bestaande uit:
 - protocollering;
 - scholing;
 - toetsing;
 - registratie.

VAN EXAMENS KRIJG JE UITSLAG

Loesje

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl/delft

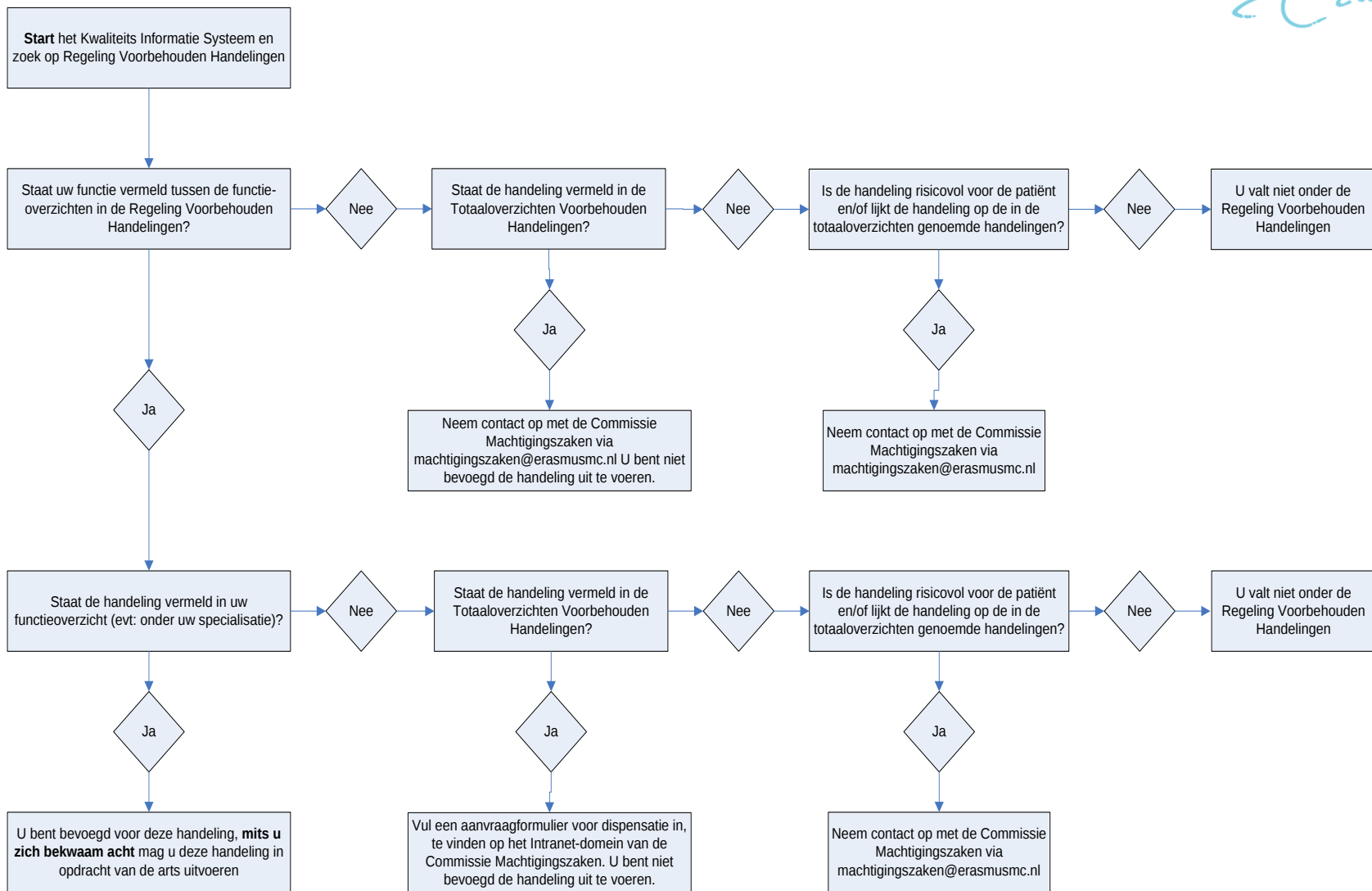
- Valt een handeling buiten de regeling? Dispensatie aanvragen bij de Commissie Machtigingszaken!

Definitie risicovolle allergologische handelingen

- Met risicovolle allergologische handelingen worden allergie testen en behandelingen bedoeld waarbij als gevolg van het toedienen van allergenen in het kader van diagnostiek of behandeling de patiënt allergisch kan reageren.
- Het betreft de diagnostische/provocatie testen en behandeling:
 - * skin prick test
 - * prick to prick test
 - * epicutane test
 - * intracutane test
 - * provocatie test
 - * subcutane allergeen specifieke immunotherapie

Nr.	HANDELING	CATEGORIE voorbehouden handeling	Doktersassistenten		Verpleegkundigen	
			kind < 16 jr	volwassenen	kind < 16 jr	volwassenen
Huidtesten met allergenen						
Oppervlakkige huidtesten (geneesmiddelen, voedsel, inhalatie, contactallergeen)						
Ic 1	Prick to Prick test	huidtest	✓	✓	✓	✓
Ic 1	Skin Prick test	huidtest	✓	✓	✓	✓
Ic 1	Epicutane test	huidtest	✓	✓	✓	✓
Intracutane huidtest (geneesmiddelen, insectengiften)						
Ia 1	Intracutaan	injectie/huidtest	✓	✓	✓	✓
Provocatietest met allergenen (geneesmiddelen, voedsel, inhalatie)*						
Ia 2b	Subcutaan toedienen van allergenen	injectie	✓	✓	✓	✓
Ia 11	Nasaal toedienen van allergenen	Risicovolle handeling	✓	✓	✓	✓
Ia 12b	Oraal toedienen van allergenen	Risicovolle handeling	✓	✓	✓	✓
Allergeen specifieke immunotherapie (inhalatie allergenen, insectengiften)						
Ia 2	Subcutaan toedienen van allergenen	injectie	✓	✓	✓	✓

* Tijdens het uitvoeren van de test is de arts aanwezig. Parenterale toediening van geneesmiddelen in het kader van een provocatie wordt altijd door de arts gedaan.

Vragen?